

ΘΡΑΚΗ: Ένα χαρακτηριστικό κομμάτι της Κομοτινής τα «Νιενκετζήδικα».

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΡΑΚΗ

Η ΚΟΜΟΤΙΝΗ

Ἀνέκαθεν ἡ Κομοτινὴ σὲ ὅλο τὸ διάστημα τῆς τουρκοκρατίας ὑπῆρξε μιὰ μικρὴ πόλη, ἀλλὰ πρωτεύουσα στὴ Δυτικὴ Θράκη. Σήμερα, μὲ τὴν ἑλληνικὴ κατοχὴ κι' ὕστερα ἀπ' τὴν ἀπώλεια τῆς ἀνατολικῆς Θράκης, ἡ Κομοτινὴ ἔγινε ἀληθινὴ πρωτεύουσα τῆς ἑλληνικῆς δυτικῆς Θράκης καὶ πῆρε μιὰ ἐξέλιξη ποῦ ἀσφαλῶς δὲν θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ προβλέψει. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀνεβαίνει σήμερα μαζὺ μὲ τὰ προάστεια, τὶς τριάντα χιλιάδες κατοίκων. Οἱ νέοι δρόμοι ποῦ ἀνοίχθηκαν, ὁ κεντρικὸς καὶ ὁ δρόμος πρὸς τὸν σιδ. Σταθμὸν, κτίρια σὰν τὴ Λέσχη τῶν Κομοτιναίων, τὸ Διοικητήριον, τὰ κτίρια τῆς Μερραρχίας, τῶν δικαστηρίων, ὁ δημοτικὸς κήπος κλπ. προσδίνουν στὴ πόλη ἐντελῶς σύγχρονη ὄψη.

Ἄλλ' ἡ παλῆα μορφή τῆς πόλεως, ποῦ ὄχι ἀπλῶς θυμίζει τούρκικο, ἀλλὰ ζῆ τὴν παλῆα ἐποχὴ μέσα στὴν ὁποία μὲ ἐπιμονὴ βασιτεῖται στὶς πανάρχαιες παραδόσεις του τὸ Ἰσλάμ, ὄχι μονάχα ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζει καὶ διεκδικεῖ νὰ δώσῃ τὸ χρῶμα τῆς, τὸν ἔθνικὸ χαρακτήρα, τὸ

μοτίβο στὴ κοινωνικὴ ζωὴ.

Οἱ μιναρέδες τῶν πολυάριθμων τιμενῶν ὑψώνουν τὶς σουβλές κορυφές τῶν στὸ γαλάζιο οὐρανὸ καὶ δίνουν τὸ χρωματισμὸ τῆς πολιτείας ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως. Γιατὶ μόλις δυὸ χριστιανικὲς ἐκκλησίες (τῶν ὀρθοδόξων) χωσμένες ἀνάμεσα σὲ κτίσματα, κυριολεκτικὰ κρυμένες, ὑπάρχουν στὴν Κομοτινὴ. Σ' αὐτὲς πρέπει νὰ προσθέσουμε μιὰ ἀρμενικὴ καὶ μιὰ ἑβραϊκὴ καὶ ἡ κατάστασις δὲν ἀλλάζει.

Τὸ παλῆο ὄνομα τῆς Κομοτινῆς εἶναι Γκιουμουρτζίνα. Ἔτσι λέγεται ἀκόμη σήμερα ἀπὸ τὸν πολὺ λαό, γιατί τὸ ἑλληνικὸ τῆς ὄνομα εἶναι νεώτατο καὶ δὲν ἔχει ἀκόμα ἐπικρατήσει.

Στὸ κέντρο τῆς πόλεως βρίσκεται τὸ μεσαιωνικὸ τῆς φρούριον ἢ μάλλον ἐρειπωμένα τμήματα τοῦ φρουρίου, ποῦ ἀποτελοῦν, ὅπως τοῦλάχιστον διατηροῦνται σήμερα, μιὰ ἀσκήμια γιὰ τὴν Κομοτινὴ. Τὸ φρούριον αὐτὸ τὸ ἀναφέρει ἐρειπωμένο κι' ὄλας ὁ ἀββᾶς Ροβέρτος de Dreux πνευματικὸς τῆς γαλλικῆς Πρεσβείας τῆς Κων/πόλεως, εἰς τὰ 1666 κατὰ τὸ ταξίδι ποῦ ἔκαμε ἀπὸ τὴν Πόλι στὴ Λάρισα, συνοδεύοντας τὸ γάλλο πρεσβευτὴ de la Haye—Vantelet,

Ἄνθρωποι
ἡμεῖς ὅλοι
ὄχι
ἐπιδο
ἄνθρωποι
1936
ἴσως
ἄνθρωποι

διά πεύκων και ἐλάτων στα σπίτια των.

Ἐκ παραλλήλου, ἡ ἀρμοδία ὑψηροσεία δασῶν πρέπει να τοποθετήση ὑπαλλήλους τῆς παρά τούς υιδηροδρομικούς σταθμούς, εἰ ὅποιοι νὰ προβαίνουν εἰς τὴν κατάσχεσιν τῶν κλάδων, με σημείωσιν τοῦ ὀνόματος τοῦ παραβάτου, ὁ ὅποιος συλλαμβανόμενος καθ' ὑποτροπὴν νὰ παραπέμπεται εἰς τὸ αὐτόφωρον διὰ νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπειὰς τῆς παραβάσεώς του.

ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΑΣ.

— Ἐνας καλὸς φίλος καὶ παλαιὸς φυσιολάτρης, ὁ Γιώργος Λοβέρδος, ὅπως αἰφνιδίως ἐσχάθηκε γιὰ ὅλους μας ἀπὸ τὴν φυσιολατρικὴ συντροφιά μας, στὴν ὁποίαν ἔδιδε ἕναν χαρούμενον τόνον με τὴν καλὴ του καρδιά, καὶ τὸ τόσο ἐνδιαφέρον του πρὸς διάδοσιν τῶν ἐκδρομῶν, σκοπὸν τὸν ὅποιον τόσο καλὰ ἐξυπηρέτησε με τὸν «Φοίνικα» ποῦ ὁ ἴδιος ἴδρυσεν καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν του τόσῃν δρασίν ἐπέδειξε κατὰ τὸ παρελθόν.

Ὁ φίλος μας αὐτός, ἐδῶ καὶ 2 1/2 ἔτη προσεβλήθη ἀπὸ φυματίωσι καὶ ἄρρωστος πλέον, εὐρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ζήσῃ μακρὰ μας, στὴν ἐξοχή, ἀφοῦ ἡ ἄρρώστειά του ἦτο τέτοια ποῦ νᾶχη ἀπόλυτη ἀνάγκη ἀφθόνου ὀξυγόνου, γιὰ τὴν θεραπεία τῆς.

Δυστυχῶς ὁμῶς, ἡ ἄρρώστειά του παρετάθη τόσο, ὅσο νὰ τοῦ ἐξαντλήσῃ κάθε οικονομικὸν ἀπόθεμα, καὶ τώρα ἀπευθύνεται δι' ἡμῶν πρὸς ὅλους τοὺς φυσιολάτρας, καὶ ζητεῖ νὰ τὸν ἐνισχύσουν γιὰ νὰ μωρέσῃ νὰ παρατείνῃ τὴν διαμονὴν του στὴν ἐξοχή, τῆς ὁποίας οἱ γιατροὶ ἀπεφάνθησαν, ὅτι ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη γιὰ ἕξῃ τοῦλάχιστον μῆνες ἀκόμη.

Διὰ τοῦτο ἀπευθυνόμεσθε πρὸς ὅλους τοὺς φυσιολάτρας καὶ τοὺς παρακαλοῦμεν, νὰ συνεισφέρουν εἰς τὸν ἔρανον, τὸν ὅποιον τὸ περιοδικὸν μας θὰ διενεργήσῃ ἀπὸ σήμερον

πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἕκαστος τὸ κατὰ δύναμιν.

Ἐλπίζουμε ἔτσι νὰ συγκεντρωθῇ ἕνα σημαντικὸ ποσόν, ἀπὸ τῆς ἀτομικῆς εἰσφορῆς τῶν φίλων φυσιολατρῶν καθὼς καὶ τῶν Σωματείων, πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπευθυνθήκαμε ἰδιαιτέρως, καὶ ἔτσι νὰ συμβάλλουμε ὅλοι μας εἰς τὴν ἀνακούφιση τοῦ ἄρρωστου φίλου μας.

Με τὸν τρόπο αὐτὸ θ' ἀποδείξουμε ἀκόμη, ὅτι ἔμεῖς οἱ ἄνθρωποι ποῦ ἀγαπήσαμε τὸν ἐλευθέρου ἀγέρα τοῦ βουνοῦ καὶ τὴ φύση γενικά, ἐδίδαχθήκαμε ἀπ' αὐτὴ, ὅτι εἶνε καθῆκον μας νὰ βοηθοῦμαι τοὺς πάσχοντασ συνανθρώπουσ μας, καὶ βεβαίως ὁ καθένας, ἂν δὲν τοῦ λείπει ἡ θέλησις κάτι θὰ μωρέσῃ νὰ συνεισφέρῃ, στὴν προκειμένη περίπτωσή.

Τὰς εἰσφορὰς τῶν αὐτῶν, ἄς ἀποστείλουν ὅλοι πρὸς τὸ περιοδικὸν μας, τὸ ὅποιον ἐγγράφετε ἀπὸ τοῦδε διὰ δραχ. 300, ἐλπίζει νὰ δημοσιεύσῃ εἰς τὴν προσεχῆ ἐκδοοῖν του, ἕναν ἱκανοποιητικὸν κατάλογον τοῦ ἐνεργηθέντος ἔρανον.

ΔΙΑ ΤὸΝ ΣΤΟΛΙΣΜὸΝ ΤῶΝ ΣΤΡΑΤΩΝΩΝ ΚΑΤΑ Τὸ ΠΑΣΧΑ. — Ὁ νῦν φωτισμένος Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, εἶχε τὴν ἐμπνευσιν ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν κοπὴν τῶν ἐλάτων διὰ τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρον κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον καὶ οἱ φυσιολάτραι ὅλοι τοῦ εἶνε εὐγνώμονες διὰ τοῦτο.

Ἐν τούτοις ὁμῶς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐλαμβάνετο καὶ ἀνάλογη φροντίδα διὰ τὰ πεῦκα ποῦ κόβωνται κάθε χρόνο ἀπὸ τὸ στρατό, πρὸς στολισμὸν τῶν στρατῶνων κατὰ τὸ Πάσχα, καθὼς καὶ νεαρά ἔλατα διὰ τὸ σοῦβλισμα τῶν ἀρνιῶν....

Δυστυχῶς εἶδαμε δεκάδα κάρρων τοῦ στρατοῦ νὰ παρευλαύνουν με τὸ πράσινο φορτίο τοὺσ διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς πρωτεύουσῃ, ὀδηγούμενα πρὸς τοὺσ στρατῶνας.

Καὶ φανταζόμεθα ὅτι αὐτὰ ποῦ εἶδαμε θὰ ἦσαν τὰ ὀλιγώτερα...

Ἄτυχῶς αὐτὸ τὸ «κακό» ἔθιμον διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅπως δὲν ἐλπίζαμε.

Ὅσο γιὰ τὴν καθιερωμένη πρασινάδα πρὸς στολισμὸν τῶν στρατῶνων, ἦτο δυνατόν νὰ κοποῦν μόνον θαμνώδη κλαριά ὅπως π.χ. σκίνα, κουμαριές, κλπ.

«... τὴν ἄλλη μέρα περάσαμε ἀπ' τὴ Γκιουμουρτζίνσ (Kymargina) μιά μικρὴ πόλη πολὺ παλιὰ, ὅπου βρίσκονται ἀκόμα μερικὰ ἐρείπια ἐνὸς μεγάλου κάστρου...» (1).

Ὅσο ἡ Κομοτινὴ ἀποτελοῦσε στὴ Δυτικὴ Θράκη ἕνα ἀξιόλογο κέντρο σὲ σύγκριση τοῦλάχιστον μὲ τις ἄλλες πόλεις τοῦ τμήματος αὐτοῦ τῆς χώρας. Ὁ Belon διηγεῖται τὰ ἑξῆς: «Βρήκαμε μιά μικρὴ πόλη Κομμερσίνη (Commercine) ποῦ εἶναι μισὴ μέρα δρόμο μακριὰ ἀπ' τὴ Μπουροῦ ποῦ εἶχε ὅτι εἶδος κρέας θέλαμε ν' ἀγοράσωμε». Πάρα κάτω ὅμως τὴ Γκιουμουρτζίνα ὁ ἴδιος τὴν χαρακτηρίζει χωριό: «... βλέπαμε τὸ χωριὸ Κομμερσίνη ποῦ εἶναι μέσα σὲ μιά μεγάλη πεδιάδα». Κι' ἂν ἡ Κομοτινὴ δὲν ἦταν στὴ πραγματικότητα παρὰ ἕνα χωριό, μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανεὶς τί ἦταν οἱ ἄλλες πόλεις καὶ ἡ ὕπαιθρος.

Ὁ Bertrandon de la Broquière πρῶτος ἀκόλουθος τοῦ Φιλίππου Λεμπὸν δουκὸς τῆς Βουργουνδίας στὸ ταξίδι του στὴ Θράκη στὰ 1433, σημειώνει ὅτι σ' ὅλη τὴν ἔκταση ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολη ὁ πληθυσμὸς ἦταν πολὺ ἀραιὸς (est assés mal peuplé de gens). Τοὺς κατοίκους τῆς Ροδόπης ἀποκαλεῖ ἀξέστοιχοι καὶ ἀγρίους (males gens et muidriers ceulx y habitent). Οἱ πόλεις κατεστραμμένες καὶ ἀκατοίκητες. Γιὰ τὴ Τραϊανούπολη, τὰ σημερινὰ Λουτρά τῶν Φερρών, λέγει: «ἦτανε μιά φορά πολὺ μεγάλη πολιτεία μὰ τώρα ὀλίγελα χαλασμένη καὶ σχεδὸν ἀκατοίκητη».

Ὁ ἄββας de Dreux ποῦ ἀναφέραμε παρὰ πάνω, ἐπαναλαμβάνει δυὸ αἰῶνες ἀργότερα, ὅτι ἀπὸ τὴν Ρεδαιστό

1) Τὸ voyage en Turquie et en Grèce τοῦ Robert de Dreux ποῦ ἐξεδόθη στὰ 1925 στὸ Παρίσι ὑπὸ τοῦ Περνώ καὶ τὸ Voyage τοῦ Bertrandon de la Broquière ποῦ ἔγινε στὰ 1433 γιὰ τὸ ὁποῖο μιλάμε περὶ κάτω, δημοσιεύτηκαν στὰ Θρακικὰ τόμ. Α τευχ. Α καὶ Β (βλ. «Ἐνα ταξίδι στὴ Θράκη στὰ 1443» καὶ «Ἡ Θράκη στὰ 1666» τοῦ Στυλ. Κυριακίδη).

ὡς τὴν Ἀδριανούπολη «περπατήσαμε πέντε ὀλόκληρες μέρες χωρὶς νὰ βροῦμε καμιὰ πολιτεία τῆς προκοπῆς...» Ὁ ἴδιος περιγράφοντας τὴν κατάσταση τῆς Ἀναστασιουπόλεως ἢ Μπουροῦς ποῦ ἀπέχει πέντε λεῦγες μακριὰ ἀπ' τὴν Κομοτινὴ (μισῆς μέρας δρόμο, κατὰ τὸν Belon) ζωγραφίζει μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν κατάσταση τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ποῦ «ἦταν πέρα καὶ πέρα κατεστραμμένος ὄχι μονάχα ἀπ' τοὺς Τούρκους ἀλλὰ κι' ἀπ' τοὺς κουρσάρους, ποῦ συχνὰ κούρσευαν σ' αὐτὰ τὰ μέρη».

Ἐνα κομμάτι ἰδιαίτερα ἀξιοπρόσεχτο στὴν περιφέρειὰ Κομοτινῆς εἶνε ἡ ἔκτασις τοῦ Ἰσμάρου. Αὐτὸ τὸ κομμάτι ξεχωρίζει ἀπὸ τὴ Θράκη ἀπὸ κάθε ἄποψη. Ἀπὸ γεωλογικὴ ἄποψη ὁ Ἰσμαρος εἶναι ἕνα νεώτερο ἀσβεστολιθικὸ ὄρεινὸ συγκρότημα ἐνῶ ἡ Ροδόπη, τὸ κύριο βουνὸ τῆς Θράκης εἶναι ἕνας πανάρχαιος ἠφαιστιογενὴς γρανιτικὸς ὄγκος. Ἡ κλιματικὴ

... Οἱ πολυάριθμοι μινωεῖδες δίνουν τὸ χρωματισμὸ τῆς Κομοτινῆς ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως...

ζώνη του 'Ισμάρου δὲν ἀνήκει στὴ ζώνη του μεσέ (δρυός) ποὺ ἀνήκει ὀλόκληρη ἢ Ροδόπη, ἀλλὰ στὴ θερμότερη ζώνη ποὺ εὐδοκίμει ἡ Πεύκη καὶ ἡ 'Ελλά. Φυτοκοινωνικὴ διάπλασις φανερά ξεχώρη. Πόλεις, Μαρώνεια, Μάκρη.

Πληθυσμὸς ἀμιγής. Πολιτισμὸς τῶν ἑλληνικῶν παραλίων καὶ νησιῶν. Γλῶσσα, ἀγνοεῖται ἡ τουρκικὴ καὶ βουλγαρικὴ. Πλούσια πηγὴ λαογραφικοῦ ὕλικου ὅσον ἀφορᾶ, τὰ ἦθη, ἔθιμα δοξασίες καὶ παραδόσεις. Τὸ ἔνδυμα, τὴν οἰκοδομικὴ καὶ ἀρχιτεκτονικὴ, ποὺ δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ κατάλληλος τύπος γιὰ ν' ἀναφέρω. Συνήθης τύπος ἀρχοντόσπιτου στὴ Μαρώνεια εἶνε τὸ τριώροφο, ἀλλὰ μόνον τὸ μεσαῖο καὶ ἀπάνω πάτωμα εἶναι κατοικίσιμα. Δυὸ πτέρυγες μὲ ἀύλη, μὲ ὑψηλὸ μανδρότοιχο ποὺ φτάνει στὴν ὀροφὴ τοῦ μεσαίου πατώματος. Στὸ ἀπάνω πάνω πάτωμα ἐξώστες κλειστοὶ ποὺ προεξέχουν, τὰ βυζαντινὰ ταβλάτα ἢ ταβλωτά.

Ἡ Μαρώνεια, ποὺ φύλαξε τὸν ἑαυτοῦ στὸ διάστημα τῶν αἰῶνων οκληρῆς δοκιμασίας καὶ ὑπερασπίστηκε ἐναντίον σὲ τόσες προσβολές Τούρκων, Βουλγάρων καὶ κουρσάρων, σήμερα παρουσιάζει μεγάλου βαθμοῦ καταπτώσεως, σὰν νὰ μὴ μπορῆ νὰ βαστάξῃ στὰ πλήγματα τοῦ σύγχρονου πολιτισμοῦ. Ἡ Μαρώνεια σήμερα φθίνει, τὴν ἐγκαταλείπει ὁ πληθυσμὸς τῆς, γιὰ τὸ τόπος ἔχει ἓνα ἐλάττωμα: νὰ πλουτίσῃ τοὺς κατοίκους του. Κι' αὐτοὶ ἀφίουν τὸ χωριὸ τους ποὺ δὲν ἔχει θέλητρα καίπηγαίνουν καὶ κάνουν νέες ἐγκαταστάσεις, στὴν Κομοτινή, στὴν Ξάνθη, στὴν Καβάλλα κι' ἄλλου. Μὰ καὶ σὰν εὐκατατάστατοι νοικοκυραῖοι οἱ ξενητεμένοι Μαρωνίτες κάνουν καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη, δὲν πουλοῦν τὰ πατρογονικά τους κτήματα. Ἔρχονται ἓνα δυὸ μῆνες τὸ κολοκαίρι καὶ ξεκαλοκαιριάζουν. Ἔτσι ἡ Μαρώνεια χρόνον μὲ τὸ χρόνο μοιάζει περισσότερο μὲ ἐρημωμένη πολιτεία.

Π. ΓΡΗΣΠΟΣ, Δασολόγος
(Φωτογρ. ἰδίου)

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΜΙΑ ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ ΟΛΥΜΠΟΝ

Ἦταν μιὰ παγερὴ ἡμέρα τοῦ Φλεβάρη, τὰ χιόνια, ποὺ καιρὸ γώρα τὰ περιμέναμε, εἶχανε σκεπάσει ὄχι μόνον τὰς κορυφὰς τοῦ γηραιοῦ Ὀλύμπου τῆς Κύπρου — τὸ Τρόδος — μὰ εἶχανε κατέβει ἴσαμε τὴν Κακοπετριά καὶ ἀπειλοῦσαν νὰ κλείσουν τὴ συγκοινωνία τῶν γυρῶ χωριῶν μὲ τὴν πρωτεύουσα.

Πολλοὶ μαθητὲς τοῦ Γυμνασίου Λευκωσίας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν καθηγητὴν τους κ. Χριστάκη Χαραλάμπους — ἀληθινὸν σπóρτσμαν — καὶ τὸν γυμναστικὸν κ. Διαγόραν Νικολαΐδην — ἓνα πραγματικὸ φυσιολάτριν Κύπριον — ἐκινήσαμε ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα γιὰ νὰ ἐπισκεφθοῦμε τὰ τόσον προσφιλῆ σὲ μᾶς χιόνια, ποὺ εἶναι ζήτημα ἂν μιὰ ὡς δυὸ βδομάδες τὸ χρόνο μποροῦμε ἐδῶ στὴν ἀπομακρυσμένη Κύπρον ν' ἀπολαύσωμε.

Ἡ διαδρομὴ κανονικῶς ἀπ' τὴν Λευκωσία στὸ Τρόδος κρατᾶει δυὸ ὥρες μὰ ἐνεκα τῆς κακοκαιρίας τὸ ταξίδι μας κράτησε τρεῖς ὀλόκληρες ὥρες, ποὺ φαινόνταν ἀτελείωτες, γιὰ τὴν ἀνυπομονήα μας νὰ φτάσωμε ἀπάνω ἦταν ἀπερίγραπτη.

Ὀλίγα μίλια κάτω ἀπὸ τὸ Τρόδος δεχώμαστε τὰ πρῶτα χιόνια — ἐκείνη τὴν ὥρα ἄρχισε νὰ χιονίζῃ — λές ἤρθαν ἐπίτηδες νὰ χαιρετίσουν τὰ παιδιὰ ποὺ τόσο χαρούμενα ἐρχόνταν νὰ τὰ ἐπισκεφθοῦν. Ἀσυγκράτητα τὰ παιδιὰ ἀρχίζαν τραγοῦδια καὶ λαχές, ἐκδηλώνοντας τὰ κάθε λογῆς αἰσθημάτων τους ποὺ πλημμυρίζουν τὴν ψυχὴ τους. Εἶναι πραγματικὰ μεγάλη ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν καὶ χαρακτηριστικὴ τῆς παιδικῆς ψυχῆς. Τὸ παιδί εὐχαριστιέται, γιὰ τὴν ἐρχεται σὲ ἐπικοινωνία μὲ τὴ μητέρα του τῆ φύσι· κάθε προσπάθεια ποὺ σκοπὸ ἔχει νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ παιδί ἀπὸ τὴ φύσι, συντελεῖ ὅτῃν τέλεια ἀποβλάκωσι του. Τὸ μαρτυρεῖ ἡ ἀβολὴ ἐξωτερικεῦσι τῶν αἰσθημάτων τοῦ παιδιοῦ σὰν ἀντικρύζη τὴν ὠραία φύσι. Δὲν εἶδα ποτὲ στὴ ζωὴ μου τὰ παιδιὰ νὰ χροῖονται περισσότερο ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ βρίσκονται σ' ἓνα ἁμορφο τοπίο ἢ ποὺ ἀνεβαίνουν ἓνα κατάφυτο λόφο ἢ ποὺ παίζουσι χιονοπόλεμον ἀπάνω στὰ κτάσπρα βουνά.

Μὰ τὸ αὐτοκίνητον τρέχει καὶ τὸ γκλάξον του μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι φτάσαμε στὸν πρῶτον